

Evoluția pieței: Semințe oleaginoase și furaje (CN 12) — 2015–2025

Introducere

Acest raport analizează evoluția comerțului extracomunitar al Uniunii Europene cu produsele din capitolul 12 din Nomenclatura Combinată – „Semințe și fructe oleaginoase; semințe și fructe diverse; plante industriale sau medicinale; paie și furaje” – în perioada 2015–2025. Datele includ importurile și exporturile agregate ale UE cu partenerii din afara spațiului comunitar, dezagregate pe parteneri principali, state membre raportoare, segmente de produs și indicatori de concentrare, volatilitate și autonomie.

Perioada analizată este marcată de trei dinamici majore: creșterea puternică a dependenței de import, ascensiunea statelor din estul UE ca poli exportatori și reorientarea structurii comerțului către semințe destinate însămânțării și alte produse cu valoare unitară ridicată. Șocul de prețuri din 2022 a amplificat aceste tendințe, lăsând urme vizibile în deficitul comercial și în volatilitatea fluxurilor.

Dependența de import în creștere și șocul prețurilor din 2022

Importurile au atins un vârf istoric în 2022, apoi s-au contractat, dar rămân cu aproape 50 % mai mari decât în 2015

Între 2015 și 2025, valoarea importurilor UE de produse CN 12 a crescut cu **49,5 %**, de la 9,62 miliarde EUR la 14,39 miliarde EUR, în timp ce cantitatea importată a urcat cu **26,6 %** (Comerțul general al UE). Evoluția a fost însă extrem de inegală: după un avans relativ moderat până în 2020, importurile au explodat în 2022 la **19,18 miliarde EUR**, cel mai ridicat nivel al seriei, pentru ca apoi să scadă treptat.

Indicator	2015	2025	Variație (%)	Vârf (an)
Valoare importuri (mld. EUR)	9,62	14,39	+49,5	19,18 (2022)
Cantitate importuri (mil. tone)	19,24	24,36	+26,6	25,35 (2022)
Valoare exporturi (mld. EUR)	3,13	5,83	+86,5	5,83 (2025)
Cantitate exporturi (mil. tone)	3,71	5,62	+51,5	5,62 (2025)
Deficit comercial (mld. EUR)	–6,50	–8,56	–31,7	–13,70 (2022)

Această traiectorie reflectă în bună măsură evoluția prețurilor internaționale la materiile prime agricole. Prețul unitar al importurilor a crescut de la 500 EUR/tonă la **591 EUR/tonă** (+18,1 %), cu un maxim de 757 EUR/tonă în 2022, în timp ce prețul exporturilor a urcat de la 843 EUR/tonă la **1 038 EUR/tonă** (+23,1 %).

Creșterea prețurilor la import a accentuat deficitul balanței comerciale

Deși exporturile au avansat mai rapid ca valoare (+86,5 %) decât importurile (+49,5 %), deficitul comercial s-a adâncit de la –6,50 miliarde EUR la –8,56 miliarde EUR în 2025. Cel mai sever deficit a fost atins în 2022 (–13,70 miliarde EUR), când prețurile de import au explodat. Ulterior, deficitul s-a redus pe măsură ce prețurile s-au normalizat și exporturile au continuat să crească, atingând un maxim istoric în 2025. Totuși, balanța rămâne profund negativă, semnalând o dependență structurală a UE de aprovizionarea externă.

Rata de dependență netă de import a explodat de la un nivel apropiat de zero la peste 50 %

Indicatorul de autonomie strategică, **rata de dependență netă de import**, a trecut de la –0,6 % în 2015 la **51,9 %** în 2024, cu un vârf de **53,0 %** în 2022 (Dependența netă de import). Aceasta înseamnă că mai mult de jumătate din consumul aparent al UE de semințe și furaje a provenit din importuri extracomunitare în anii recenti, față de un procent neglijabil în 2015.

În paralel, **intensitatea comerțului** (ponderea comerțului extracomunitar în producția UE) a urcat de la **2,3 %** la **62,0 %**, iar **propensiunea la export** de la **1,5 %** la **15,3 %** (Intensitatea comerțului, Propensiunea la export). Toți acești indicatori confirmă o integrare mult mai profundă în lanțurile globale de aprovizionare.

Estul Europei preia rolul de lider în exporturile extracomunitare

România și Bulgaria au înregistrat creșteri spectaculoase ale exporturilor, devansând economii mai mari

În 2025, cele mai specializate state membre în exportul de produse CN 12 sunt **România** (RSCA = 0,74) și **Bulgaria** (RSCA = 0,66), urmate de Letonia (0,66) și Lituania (0,51) (Specializarea exporturilor). Această poziționare este rezultatul unor creșteri remarcabile:

- **Exporturile României** au crescut cu **305,3 %** (de la 155 mil. EUR la 629 mil. EUR)

- **Exporturile Bulgariei** au crescut cu **126,7 %** (de la 164 mil. EUR la 372 mil. EUR)

Stat membru	Creștere exporturi 2015 – 2025 (%)	Valoare exporturi 2025 (mil. EUR)	RSCA (2025)
România	+305,3	628,7	0,74
Bulgaria	+126,7	372,2	0,66
Țările de Jos	+86,7	1 657,0	0,19
Germania	+86,1	814,1	–0,42
Franța	+56,3	656,1	0,28

Deși Olanda și Germania rămân cele mai mari exportatoare în termeni absoluți, noile centre de greutate din estul UE au contribuit decisiv la creșterea totală a exporturilor comunitare.

Concentrarea exporturilor a scăzut moderat, reflectând o bază mai largă de state membre exportatoare

Indicele HHI pentru valoarea exporturilor a scăzut ușor, de la **552** la **542** (–1,8 %), iar pentru volum a coborât semnificativ, de la **1 467** la **1 070** (–27,1 %) (Concentrarea exporturilor). Aceasta indică o diversificare a surselor de export, pe măsură ce state ca România, Bulgaria, Letonia și Lituania au câștigat cotă de piață. În schimb, concentrarea importurilor a scăzut ușor în valoare (HHI de la 1 182 la 1 077, –8,9 %), dar a crescut în volum (de la 1 638 la 1 699, +3,7 %), semn că dependența de câțiva mari furnizori persista în termeni cantitativi.

Partenerii de import rămân concentrați în America și regiunea Mării Negre, dar cu o volatilitate ridicată

Brazilia și Statele Unite rămân cei mai mari furnizori, cu valori ale importurilor de **2,42 miliarde EUR**, respectiv **2,61 miliarde EUR** în 2025. Totuși, creșterile cele mai rapide s-au înregistrat în cazul **Ucrainei** (+137,4 %) și **Australiei** (+191,1 %), care au beneficiat de cererea europeană după 2020 și, respectiv, de recoltele record. Canada și-a triplat aproape valoarea exporturilor către UE (+145,9 %), în timp ce Paraguay a suferit o prăbușire de –86,0 % (Principalii parteneri comerciali). Aceste evoluții reflectă marea volatilitate a ofertei, cu coeficienți de variație de peste 0,5 pentru Canada, Ucraina și Australia.

Structura comerțului se orientează spre produse cu valoare adăugată ridicată

Semințele pentru semănat (1209) domină exporturile UE și asigură un surplus de valoare

Exporturile UE de **semințe, fructe și spori destinate însămânțării** (subpoziția 1209) au atins **2,72 miliarde EUR** în 2025, față de 1,44 miliarde EUR în 2015 (+89,2 %), reprezentând aproape jumătate din totalul exporturilor capitolului (Comparație produse). Prețurile unitare depășesc **22 000 EUR/tonă**, de 20-40 de ori mai mari decât la restul grupelor de produse, ceea ce reflectă caracterul de înaltă tehnologie și cercetare-dezvoltare al acestui segment.

Importurile de rapiță și semințe de floarea-soarelui au crescut puternic, în timp ce soia rămâne principalul produs importat

Pe partea de import, **soia (1201)** rămâne de departe cel mai important produs, cu 5,60 miliarde EUR și 14,21 milioane tone în 2025, deși creșterea a fost modestă (+11,9 % valoare). Adevăratul dinamism s-a manifestat la **rapiță (1205)** și **semințe de floarea-soarelui (1206)**:

Produs import	Valoare 2015 (mil. EUR)	Valoare 2025 (mil. EUR)	Variație (%)	Cantitate 2025 (mii tone)
Soia (1201)	5 002	5 598	+11,9	14 211
Rapiță (1205)	1 235	3 478	+181,5	6 932
Floarea-soarelui (1206)	332	648	+95,0	594
În (1204)	300	364	+21,2	624

Rapița a devenit astfel al doilea pilon al importurilor, fiind cerută de industria biodiesel și de sectorul zootehnic.

Exporturile de furaje și paie se stabilizează, iar semințele oleaginoase exportate câștigă teren

La export, după semințele pentru semănat, cele mai mari valori le generează **semințele de floarea-soarelui (1206)**, care au ajuns la **942 milioane EUR** în 2025 (+185 %), urmate de **rapiță (1205)** – **427 milioane EUR** (+146,5 %). **Furajele (1214)** au fluctuat fără o tendință clară, valoarea lor oscilând în jurul a 380–430 milioane EUR. **Paiele (1213)** au crescut de la 56 milioane EUR la 135 milioane EUR. Aceste date confirmă o deplasare a exporturilor de la produse de volum, cu preț redus, către semințe oleaginoase și material semincer cu valoare unitară mult mai ridicată.

Concluzie

Comerțul UE cu semințe și furaje a cunoscut o transformare profundă în ultimul deceniu. Creșterea susținută a importurilor, combinată cu volatilitatea prețurilor și șocul din 2022, a împins dependența netă de import peste pragul de 50 %. În același timp, estul Europei s-a impus ca motor al exporturilor, state precum România și Bulgaria valorificându-și avantajele competitive în producția de oleaginoase. Structura fluxurilor comerciale s-a reconfigurat: pe import domină soia și rapița pentru prelucrare industrială, iar pe export predomină semințele pentru semănat, un segment cu valoare adăugată ridicată care conferă UE un avantaj tehnologic.

Rămân vulnerabilități majore: concentrarea importurilor în câțiva parteneri extracomunitari, volatilitatea cantităților livrate din Ucraina, Australia sau Canada și expunerea la șocurile de preț global. Consolidarea producției interne și diversificarea surselor de aprovizionare vor fi esențiale pentru a menține reziliența acestui sector strategic.

Generat la 2026-07-25 pe baza datelor de la tradedashboard.eu

Raport generat de o mașină: accelerează analiza umană, chiar cu riscul de a o induce uneori în eroare. Nu o poate înlocui niciodată complet.

Dacă aveți nevoie de consiliere privind politica comercială europeană sau de reprezentare a intereselor dvs. la Bruxelles, nu ezitați să mă contactați la support@tradedashboard.eu. Veți găsi CV-ul meu la această adresă.